

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

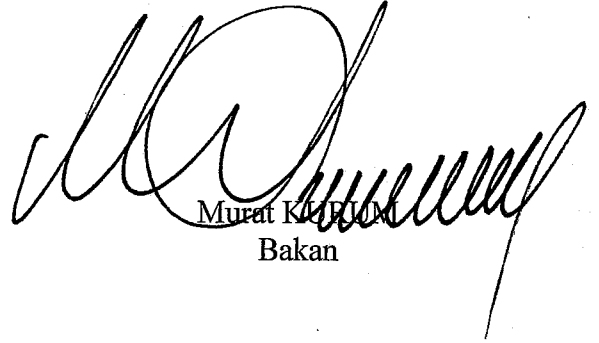
19 Ocak 2022

Sayı :30824082-610 2752864
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURTULMUŞ
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (88 Adet, 182 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ KENANOĞLU'NUN
TBMM 7/52953 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

İstanbul Başakşehir Belediyesi, Bahçeşehir semtinde kentin merkezi sayılabilecek bir noktaya katı atık dönüştürme tesisi açmak istemektedir. Başakşehir Belediye Başkanlığına göre bu tesiste, sitelerden toplanacak geri dönüşüm ürünlerinin işlem göreceği, 1250 metrekarelik kapalı alan, 4 bin metrekarelik proje sahası, 50 tonluk kantar, saatte 5 ton atık işleme kapasite ile entegre yaklaşım sergileneceği, metal, plastik, naylon, pet şişeler, cam, kâğıt, karton gibi atıkların geri dönüştürüleceği belirtilmektedir.

Yüklenici Firma Kamer İnşaat tarafından, hafriyat alınmış, zemin yükseltilmiş, kapalı alana beton atılmış, kamyon manevra alanı oluşturulmuş, çelik konstrüksiyonlar yerleştirilmiş, imalat bölümünün üniteleri konumlanmış, yol düzeltme işlemi yapılmış, kotlar ayarlanmış, yağmur suyu hattı ve personel lavabo atık su hatları çekilmiş, proje üzerinde bir dizi işlem ve uygulamanın gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Buna rağmen, Projenin künye bilgilerini gösteren tabela alana asılmamıştır. Projenin kaç ada/parselde yapıldığı belli değildir. Bu alanın, Başakşehir Belediyesine mi yoksa Boğazköy Üst Birlik Kooperatifine mi ait olduğu açık olmayıp mülkiyeti tartışmalı olan alanın bir kısmının İSKİ su havzasında kaldığı iddia edilmektedir.

1250 metrekarelik kapalı alan yüksek gerilim hattının tam altında inşa edilmektedir. Yüksek gerilim hatlarının oluşturduğu elektromanyetik alanla yaşamın olumsuz etkilendiği bilinmektedir. Bu durum can ve mal güvenliği arz etmektedir.

Projenin bulunduğu alanın altından çok yoğun bir yeraltı su geçişi olduğu bilinmektedir. Derelerden beslenen doğal su kaynakları oldukça dinamik bir akışa sahiptir. Ekolojik olarak çevresel etkiler ve yaşamsal unsurların devamı açısından doğanın kendini tamamlama sistemi mevcuttur. Hal böyleyken Başakşehir Belediyesi su kaynağına müdahale ederek, zemini yükseltip, doğanın işleyişine zarar vermektedir.

Bölge halkının yoğun itirazlarına ve olası sağlık risklerine rağmen yapılmak istenen "atık dönüşüm tesisi" büyük bir çevre felaketine zemin hazırlamaktadır. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporuna gerek kalmaksızın olası riskler ve zararlar görülebilmektedir. Ülkeyi yönetenlerin bir kez daha rant odaklı hareket ederek, usulsüz bir inşaat süreci yürüttüğü açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- İstanbul/Başakşehir ilçesinde katı atık geri dönüşüm tesisi projesi için 1/5000' lik Nazım İmar Planı yapılmış mıdır?

- 2- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan görüş alınma süreci başlatılmış mıdır?
- 3- Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği raporu var mıdır?
- 4- "Katı Atık Değerlendirme ve Bertaraf Tesisi Ön Fizibilite Raporu" tamamlanmış mıdır?
- 5- Proje Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanmış mıdır?
- 6- ÇED Raporu hazırlanması işi ihalesi gerçekleş midir?
- 7- Jeolojik ve Jeoteknik Etüt Raporu hazırlanmış mıdır?
- 8- İstanbul Valiliği Mahalli Çevre Kurulu tarafından projeye ait "yer seçiminin uygunluğu" karar verilmiş midir?
- 9- Hidrojeolojik Etüt Raporu hazırlanmış mıdır?
- 10- ÇED Raporu Özel Formatı kapsamında ilgili kurumlarca istenen flora-fauna raporu için üniversitelerle protokol imzalanmış mıdır?
- 11- Projenin künye bilgilerini içeren tabela neden asılmamıştır?
- 12- Projenin kaç ada]parselde yapıldığı neden belli değildir? Bu alan Başakşehir Belediyesine mi aittir? Boğazköy Üst Birlik Kooperatifine mi aittir? Bu alan mahkemelik midir?
- 13- Mülkiyeti tartışmalı bir alanda Başakşehir Belediyesi nasıl böyle bir proje başlatabilmektedir?
- 14- Alanın bir kısmı İSKİ su havzasında mı kalmaktadır?
- 15- Yaşamı olumsuz etkileyebilen, can ve mal güvenliği tehdidi oluşturan yüksek gerilim hattının altına bu inşaatın yapılmasına nasıl izin verilmektedir?
- 16- Ekolojik denge gözetilmeden yeraltı ve yerüstü doğal su kaynaklarının akışına neden müdahale edilmektedir?
- 17- Bu proje başlatılmadan önce yerel halka bilgilendirme yapılmış mıdır? Görüşleri alınmış mıdır? Yerel halkın itirazları neden dikkate alınmamaktadır?
- 18- Kanunlara aykırı bir şekilde başlayan ve devam eden bu proje durdurulacak mıdır? Kanun tanımayan yetkililer hakkında herhangi bir soruşturma başlatılacak mıdır?

CEVAPLAR

Soru önergesine konu olan faaliyete ilişkin olarak BAŞAKKENT İNŞAAT TUR. ORG. SAN. VE TİC. A.Ş. ünvanlı Firma ÇED Şube Müdürlüğüne ; 15.11.2021 tarihli ve 2019087 sayılı yazı ile; ilimiz, Başakşehir ilçesi, Başakşehir 2.kısım Mah. Mustafa Kemal Atatürk Bulvarı 450/1 parsel adresinde BAŞAKKENT İNŞAAT TUR. ORG. SAN. VE TİC. A.Ş. olarak "Tehlikesiz Atık Toplama ve Ayırma ve Ambalaj atığı geri kazanım " faaliyeti olarak başvuruda bulunmuş olup söz konusu faaliyet, 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi

Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği" (Değişik: R.G 26.05.2017 tarihli ve 30077 sayılı) EK-1 ve EK-2 listelerinde yer almadığından kapsam dışı olarak değerlendirilmiştir.

Söz konusu firmaya 21.11.2021 tarihli ve 2260804 sayılı yazı ile kurum görüşü "ÇED Kapsamı" olarak verilmiştir

Başakşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgide;

Soru önergesinde konu edilen tesisin önergede belirtildiği gibi "Katı Atık Dönüştürme Tesisi" değil; "Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma Tesisi" olduğu, atık bertaraf ve geri dönüşüm sektöründe ele alınan faaliyetlerin "Bertaraf" ve "Geri Kazanım" faaliyetleri olarak ikiye ayrıldığı, "Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma" faaliyetinin, geri kazanım faaliyetinin bir ön işlemi niteliğinde olduğu, Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde geri dönüşümün "Enerji geri kazanımı ve yakıt olarak kullanımı ya da dolgu yapmak üzere atıkların tekrar işlenmesi hariç olmak üzere, organik maddelerin tekrar işlenmesi dâhil atıkların işlenerek asıl kullanım amacı ya da diğer amaçlar doğrultusunda ürünlere, malzemelere ya da maddelere dönüştürüldüğü herhangi bir geri kazanım işlemi" şeklinde; geri kazanımın ise "Piyasada ya da bir tesiste kullanılan maddelerin yerine ikame edilmek üzere atıkların faydalı bir amaç için kullanıma hazır hale getirilmesinde yer alan ve ek-2/B'de listelenen işlemler" şeklinde tanımlandığı, katı atığın üreticisi tarafından atılmak istenen ve toplumun huzuru ile özellikle çevrenin korunması bakımından, düzenli bir şekilde bertaraf edilmesi gereken katı maddeleri ve arıtma çamurunu ifade ettiği, geri dönüşümün ise bu katı atıkların özelliklerine göre ayrıştırılarak (kâğıt, cam, plastik vb.) içindeki bileşenlerin fiziksel, kimyasal veya biyokimyasal yöntemlerle başka ürünlere veya enerjiye çevrilmesi olduğu,

Ayrıştırma tesisinde toplanan kâğıt, karton, plastik ve metal atıkların türlerine ve özelliklerine göre ayrıştırılacağı, atıkların bu ön işlem ile geri dönüşümdeki ikincil işlem için kullanıma hazır hale getirileceği ancak bertaraf edilmeyeceği yahut geri dönüştürülmeyeceği, yalnızca ayrıştırma işlemi yapılacak tesiste koku, gaz ve kimyasal çıktının söz konusu olamayacağı, bu bağlamda, önergede bahsedildiği gibi Başakşehir Belediyesinin Bahçeşehir semtinde kentin merkezi sayılabilecek bir noktaya katı atık dönüştürme tesisi açmak istemediği ve bu yönde bir faaliyette bulunmadığı, bu tesiste metal, plastik, naylon, pet şişeler, cam, kâğıt, karton gibi atıkların da geri dönüştürülmeyeceği, Başakşehir Belediyesinin mülkiyetinde bulunan bir alanda ambalaj atığı toplama ve ayırma tesisinin kuruluş çalışmalarının yapıldığı,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları"nın hüküm altına alındığı 7'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (i) bendi kapsamında "Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; inşaat malzemeleri, hurda depolama alanları ve satış yerlerini, hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, odun ve kömür satış ve depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak; büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynakta toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak." şeklinde düzenlendiği, katı atıkların kaynakta toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınmasının İstanbul Büyükşehir Belediyesinin görev, yetki ve sorumluluğunda olmadığı, bu doğrultuda katı atık bertaraf ve geri dönüşüm tesisi olarak

faaliyet göstermeyeceği, yalnızca ambalaj atığı toplama ve ayırma faaliyetinde bulunacak bir tesisin kuruluş sürecinde İstanbul Büyükşehir Belediyesinden görüş almaya yönelik bir süreç adımı bulunmadığı, bu yönde bir yasal zorunluluk da bulunmadığı,

Mahalli Çevre Kurulu Kararı alınması, fizibilite raporu onayının alınmasının bir önceki aşaması olduğu, "atık yakma" ve "düzenli depolama tesisi kurmak" isteyen gerçek ve tüzel kişilerin tesisi kurmak üzere seçtikleri yer için mahallin en büyük mülki idare amirinden izin alması gerektiği, atık bertaraf ve geri dönüşüm sektöründe ele alınan faaliyetlerin "Bertaraf" ve "Geri Kazanım" faaliyetleri olarak ikiye ayrıldığı, "Atık yakma ve beraber yakma" ile "düzenli depolama" faaliyetleri bertaraf işleminin alt kollarını oluşturduğu, tesiste geri kazanım işleminin bir ön işlemi olan ambalaj atığı toplama ve ayırma faaliyetleri yapılacağı, tesiste atık yakma faaliyeti yapılmayacağı gibi düzenli depolama faaliyeti de yapılmayacağı, bu çerçevede ambalaj atığı toplama ve ayırma tesisleri için Mahalli Çevre Kurulu Kararı alınması gerektiğine ilişkin yasal bir gereklilik olmadığı,

Bahçeşehir Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma Tesisi inşaatı için ayrıca bir ihale yapılmadığı, hali hazırda devam eden 2020/541343 kayıt numaralı "İlçemiz Yollarında Bordür ve Tretuvar ve Çeşitli İnşaat İşleri Yapılması" ihalesi kapsamında yapıldığı, bahse konu ihale kapsamında onlarca ayrı mahalde çalışıldığı ve her çalışma mahalline künye yapılma zorunluluğu bulunmadığı nedenleri ile ayrıca bir künye imalatı yapılmadığı,

Soru önergesine konu tesisin bulunduğu alanın İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin verilerine göre Dere Mutlak Koruma Alanı veya Havza Alanında kalmadığı, İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik'in "Dere, çay ve nehirler için genel esaslar ve koruma alanı" başlıklı 13.maddesinin 3.fıkrası "İçme-kullanma suyu alma yapısının memba yönündeki ilk su yapısında son bulmak şartıyla, içme-kullanma suyu su alma yapısından itibaren maksimum 2000 metre mesafedeki alan ile dere, çay ve nehirlerin şev üstünden sağ ve sol sahil kıyı çizgisinden itibaren 15 metre genişliğindeki alanda atık ve artıkların boşaltılmasına, depolanmasına ve atık bertaraf tesislerine izin verilmez." şeklinde düzenlendiği, dere duvarından itibaren 25 m'de dere koruma bandı olduğu, tesisin bu dere koruma bandının çok daha dışında inşa edildiğinden Yönetmelik ile düzenleme altına alınan 15 m şartına her halükarda uyularak tesisin konumlandırıldığı, bu çerçevede iddia edildiği gibi ekolojik dengenin gözetilmemesi, yeraltı ve yerüstü doğal su kaynaklarının akışına müdahale edilmesi gibi bir hususun bulunmadığı,

Önergede belirtilen "tesisin yaşamı olumsuz etkileyen, can ve mal güvenliği tehdidi oluşturan yüksek gerilim hattının altına inşa edildiği" iddianın gerçekteki hukuki ve fiili durum ile bağdaşmadığı, önergeye konu alana ilişkin tesisler ile yüksek gerilim hatları arasındaki mesafe ile ilgili TEİAŞ'tan Olur istendiği, tesisin emniyet mesafesine uyularak projelendirildiği,

Bahçeşehir 2. Kısım Mahallesinde faaliyete geçecek "Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma Tesisi" de Başakşehir Belediyesi'nin çevre bilincini geliştirmek ve bu yönde hizmet etmek amacıyla hayata geçireceği bir proje olduğu, bütün iş ve işlemlerin yasal mevzuat çerçevesinde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.